

Державний університет інфраструктури та технологій

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних,
науково-методичних, наукових та інших робіт на наявність
ознак академічного плагіату
у Державному університеті інфраструктури та технологій**

Затверджено

Вченою радою ДУІТ

Протокол № 6 від 28.11.19

Затверджено

Наказом ДУІТ № 02.1-04-667/з

В.о. ректора

В. В. Панін

Положення

про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних, наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у Державному університеті та технологій

1. Положення про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних, наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у Державному університеті та технологій (далі – Положення) є нормативним документом Державного університету інфраструктури та технологій (далі – ДУІТ, Університет), що визначає основні організаційні засади щодо запобігання поширенню академічного плагіату в Університеті відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджених рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року (протокол №11), Кодексу академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій.

2. Перевірці на наявність ознак академічного плагіату обов'язково підлягають:

– науково-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки), монографії, а також електронні твори (колекції матеріалів на ОСW, дистанційні курси, масові відкриті онлайн курси тощо), які на етапі рецензування перевіряються відповідальними особами на кожній кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється);

– наукові роботи (рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, далі – конференцій), дисертації), які на етапі подання роботи в редакційну колегію журналу, в оргкомітет конференції, до розгляду спеціалізованою вченою радою (залежно від типу роботи) перевіряються відповідальним секретарем наукового журналу (відповідальним секретарем конференції, секретарем спеціалізованої вченої ради) або іншими особами, що призначаються розпорядженням головного редактора наукового журналу (голови організаційного комітету конференції, голови спеціалізованої вченої ради, декана факультету або завідувача кафедри) відповідно до типу роботи;

– заключні звіти за результатами виконання НДР, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевого бюджетів, які перед поданням на

затвердження перевіряються науковим керівником НДР або іншими особами, що можуть призначатися розпорядженням проректора з наукової роботи.

3.Перевірка на присутність академічного плагіату усіх інших видів наукових і навчально-методичних праць відповідно до норм цього Положення є рекомендованою.

4.Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передує всім іншим процедурам розгляду. Перевірка всіх видів робіт проводиться за допомогою програмно-технічних засобів, які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та/або ілюстративних запозичень.

5.Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, ілюстрацій тощо) особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програмно-технічний засіб, функціональні можливості якого в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.

6.Якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота (залежно від її типу) допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендується до друку, вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування.

7.Доцільність більш детального аналізу роботи визначає особа, відповідальна за перевірку. За необхідності для детального аналізу робіт можуть залучатись експерти:

– для навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, науково-методичних робіт, монографій, електронних творів – з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі, - розпорядженням завідуючого кафедрою. За необхідності до складу комісії залучаються представники кафедр інституту (факультету), представники кафедр інших інститутів (факультетів);

– для наукових робіт – з числа членів редакційної колегії розпорядженням головного редактора наукового журналу, з числа членів організаційного комітету розпорядженням голови організаційного комітету конференції, з числа членів спеціалізованої вченої ради - розпорядженням голови спеціалізованої вченої ради, з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі, - розпорядженням декана факультету або завідувача кафедри (залежно від типу роботи);

– для заключних звітів за результатами виконання НДР, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевого бюджетів – з числа провідних вчених університету із відповідної галузі знань або наукового напрямку.

8. Якщо в результаті детальної перевірки роботи встановлено наявність незначних технічних помилок, що виявлені в оглядовій частині роботи, яка не описує безпосереднє авторське дослідження, виявлені текстові, ілюстративні запозичення та парафраза без належного посилання на першоджерело, така робота повертається автору на доопрацювання з можливістю надання на повторну перевірку.

9. Причини повернення роботи зазначаються у протоколі перевірки. Після виправлення всіх зауважень відповідальний за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) проводить повторний детальний аналіз роботи та, у разі позитивного рішення (залежно від типу роботи), вона допускається до захисту, рецензії або розгляду, рекомендується до друку.

10. Якщо в результаті детальної перевірки роботи відповідальним за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) встановлено факт наявності навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату, то вона (залежно від типу роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку, вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування.

В такому випадку автор (автори) роботи притягаються до академічної відповідальності. Причини недопущення роботи до захисту рецензування або розгляду (відсутність рекомендації до друку), а також вид академічної відповідальності зазначаються у протоколі перевірки.

11. Залежно від запропонованого виду академічної відповідальності рішення приймається відповідальною особою або Комісією з академічної доброчесності у ДУІТ, або Комісією з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ.

13. У разі виявлення зазначених вище фактів при перевірці заключних звітів за результатами виконання науково-дослідних робіт за рахунок державного та/або місцевого бюджетів, вони рекомендуються для обов'язкового доопрацювання авторським колективом (без виділення додаткового фінансування).

13. Перевірку випускних кваліфікаційних робіт на предмет унікальності за допомогою рекомендованих програмних засобів здійснює відповідальний за таку роботу працівник випускової кафедри та/або сам автор роботи.

14. При поданні на кафедру випускної кваліфікаційної роботи автор цієї роботи заповнює і підписує заяву-засвідчення, у якій підтверджує факт відсутності в роботі академічного плагіату.

15. Порядок здійснення перевірки випускних кваліфікаційних робіт, а також строки, порядок подання робіт на кафедру, зразки заяв встановлюються самими випусковими кафедрами з урахуванням вимог цього Положення.

16. Головною ознакою присутності/відсутності академічного плагіату у роботі є індекс унікальності (оригінальності) тексту, який розраховується автоматично рекомендованим до використання комп'ютерним програмним засобом і представляється у формі згенерованого відповідним програмним засобом звіту (повного або його головної частини).

Звіт повинен містити інформацію, яка дає можливість ідентифікувати роботу та встановити відсоток унікальності (оригінальності) тексту.

17. Для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту слід керуватись наступними критеріями:

1) високий рівень унікальності (робота допускається до захисту та/або опублікування):

- для бакалаврських робіт та праць: 75–100 % ;
- для магістерських робіт, підручників та посібників: 80–100 % ;
- для дисертацій, монографій, наукових статей: 85–100 % .

2) середній рівень унікальності (робота потребує уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів) або може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку):

- для бакалаврських робіт, праць: 55–74 % ;
- для магістерських робіт, підручників та посібників: 60–79 % ;
- для дисертацій, монографій, наукових статей: 70–84 % .

3) низький рівень унікальності (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці):

- для бакалаврських робіт, праць: 35–54 % ;
- для магістерських робіт, підручників та посібників: 40–59 % ;
- для дисертацій, монографій, наукових статей: 50–69 % .

4) недопустимо низький рівень унікальності (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки):

-для бакалаврських робіт, праць: 34 % і нижче;

-для магістерських робіт, підручників та посібників 39 % і нижче;

-для дисертацій, монографій, наукових статей 49 % і нижче.

18. Не допускаються до захисту випускні кваліфікаційні роботи з недопустимо низьким індексом унікальності. Винятки можливі лише у випадку самоциткування.

19. У випадку рекомендації до захисту випускної кваліфікаційної роботи з низьким індексом унікальності науковий керівник у своєму відгуку повинен обґрунтувати таку рекомендацію.

20. Цей текст створено на основі існуючих вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок окремих закладів вищої освіти, а також на матеріалах і кейсах Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, з якими детальніше можна ознайомитися за посиланнями наведеними у списку використаних джерел.

21. Список використаних і рекомендованих джерел

1) Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18>.

2) Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічноїдоброчесності.pdf>

3) РЕКОМЕНДАЦІЇ для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/>

4) Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Режим доступу: <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>